

Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim - Gençlik ve Spor ve Kültür, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plan Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/270; C. Senatosu : 1/451)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 325)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2067*

4 . 2 . 1977

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 3 . 2 . 1977 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında Kültürel ve Bilimsel yardımlaşma anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 14 . 3 . 1975 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 3 . 6 ; 9, 23, 24, 25 . 11 ; 7 , 8 , 9, 14, 16, 22, 30 . 12 . 1976 ; 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 20, 25, 27 . 1 ; 1, 2, 3 . 2 . 1977 tarihli 107, 5, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40 ve 41 nci birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 325)

*T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı : 71 - 1927/1351*

13 . 3 . 1975

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 10 . 3 . 1975 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki anlaşma ilişik olarak sunulmuştur.

İçtüzüğün 79 ncu maddesine göre görüşülmesini saygıyla arz ederim.

*Ord. Prof. Dr. Sadi İrmak
Başbakan*

G E R E K Ç E

Ülkeler arasındaki dostlukların kültür alanındaki mübadelelerle güçlendirilmesinin ve pekiştirilmesinin büyük bir önem taşıdığını gözönünde tutan Hükümetimiz, Irak Cumhuriyeti ile kültürel ilişkilerin geliştirilmesini yararlı mütalaa etmiştir.

Bu nedenle, ülkemiz ile Irak Cumhuriyeti arasındaki kültürel ilişkileri yeni ve günün şartlarına uygun bir hukukî temele bağlamak ve bu ilişkileri daha planlı ve devamlı bir şekilde yürütmek üzere, iki ülke Ankara'da 25 Nisan 1974 tarihinde «Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşması»nı imzalamıştır.

Anlaşma, niteliği itibarıyla, bugüne kadar Hükümetimizin özellikle diğer Arap ve İslâm devletleriyle yapmış olduğu kültür anlaşmalarının benzeridir.

Anlaşmada; karşılıklılık prensibi uyarınca yekdiğerinin ülkesinde Kültür Merkezlerinin geliştirilmesine çalışılması; öğrenim, eğitim, enformasyon, teknik, kültür ve bilim alanlarında ilim adamı, üniversite öğretim üyeleri, araştırmacı, öğretmen, okutman ve uzman mübadelesinin teşvik edilmesi; sanat, bilim ve spor alanlarında ziyaret ve temasların yapılması; yekdiğerinin emrine burs tahsis etmeleri ve karşı taraf vatandaşlarına okulları, yüksekokulları ve üniversitelerinde öğrenimlerini sürdürmeleri imkânını sağlamaları öngörülmektedir.

Irak ile aramızda var olan tarihî ve kültürel bağlar karşısında, iki ülkenin bir kültür anlaşması yapmalarının ilişkilerimizin gelişmesinde olumlu rol oynayacağı mütalaa edilmektedir.

Söz konusu anlaşmanın onaylanması için Büyük Millet Meclisine gönderilmesi Bakanlar Kurulunun yüksek takdirlerine sunulur.

Millî Eğitim - Gençlik ve Spor ve Kültür Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu

Millî Eğitim - Gençlik ve Spor ve Kültür Komisyonu

22.2.1977

Karar No. : 10

Esas No. : 1/451 - 5466

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan Millet Meclisinin 3.2.1977 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, «Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 22.2.1977 tarihli Birleşiminde, Millî Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının genel gerekçesinde ayrıntılarıyla belirtilen hususlar ile bunlar üzerinde ilgili Bakanlık temsilcilerinin verdiği tamamlayıcı bilgiler ve Komisyon üyelerinin Tasarının tümü üzerindeki görüşleri alındıktan sonra Kanun tasarısı prensip itibarıyla benimsenmiş ve maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Maddelerin görüşülmesi esnasında adı geçen anlaşma okunmuş ve Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının onaylanması Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve adı geçen tasarı Millet Meclisi Genel Kurulunun kabul ettiği şekliyle aynen kabulü karar altına alınmıştır. Öncelik ve ivedilikle görüşmek üzere;

Havalesi gereğince Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Saygılarımla.

Başkan
Antalya
Reşat Oğuz

Sözcü
Mardin
Sait Mehmetoğlu

Kâtip
Sivas
Hüseyin Öztürk

İzmir
Beliğ Beler
Toplantıda bulunamadı

Erzurum
Lütü Doğan

Konya
Feyzi Halıcı

C. Bşk. S. Üye
Sadı İrmak

Tabii Üye
Kadri Kaplan

Bursa
Barlas Küntay
Toplantıda bulunamadı

Çanakkale
İsmail Kutluk
Toplantıda bulunamadı

Tabii Üye
Sami Küçük

Ağrı
Kasım Küfrevi
Toplantıda bulunamadı

Adana
Hayri Öner
Toplantıda bulunamadı

Uşak
Ahmet Tahtakılıç
Toplantıda bulunamadı

Tunceli
Naim Taşan
Toplantıda bulunamadı

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma
Komisyonu
Karar No. : 27
Esas No. : 1/451

24 . 2 . 1977

Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim - Gençlik ve Spor ve Kültür Komisyonundan 22 . 2 . 1977 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve Millet Meclisinin 3 . 2 . 1977 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonunda, ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakleriyle, 24 . 2 . 1977 tarihinde yapılan toplantıda tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde ayrıntılarıyla açıklanan hususlar üzerinde bakanlık temsilcilerine Sayın Komisyon üyelerinin tevhîh ettikleri sorulara verilen tamamlayıcı bilgiler ve tasarının tümü üzerindeki görüşler alındıktan sonra, kanun tasarısı benimsenmiş ve Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plan Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Bitlis
Kâmrân İnan
Toplantıda bulunamadı.

Bu Kanunda Başkan
Başkanvekili
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Özer Derbil

Sözcü
İstanbul
Erdoğan Adalı

Kâtip
Manisa
Oral Karaosmanoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Ankara
Atıf Benderlioğlu

Üye
Bolu
Turgut Yaşar Gülez

Üye
Giresun
Hayrettin Erkmen
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Kars
Sırrı Atalay

Üye
Diyarbakır
Selâhattin Cizrelinoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Niğde
Abdullah Emre İleri

Üye
Kayseri
Ziya Müezzinoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Üye
İstanbul
Besim Üstünel

Üye
Tabii Üye
Ahmet Yıldız

Üye
Tabii Üye
Selâhattin Özgür
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Kayseri
Sami Turan
Toplantıda bulunamadı.

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 1/451
Karar No. : 49

1 . 3 . 1977

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 3 . 2 . 1977 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 4 . 2 . 1977 tarihli ve 2067 tarihli yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 1 . 3 . 1977 tarihli Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcisi hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

I - Tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti arasında 25 Nisan 1974 tarihinde Ankara'da imzalanan Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

Hükümetlerimiz, ülkeler arası dostlukları güçlendirmenin, kültürel ilişkileri geliştirmekle mümkün olacağı görüşünden hareketle bir çok ülke ile kültür anlaşmaları imzalamışlardır. Anılan bu anlaşma da diğer kültür anlaşmalarının bir benzeridir.

Komşumuz ve dostumuz Irak Cumhuriyeti ile yapılan bu anlaşmaya göre, her iki Âkit Taraf karşılıklılık prensibi içinde, spor, bilim alanlarında ziyaretler, ilim adamı mübadelesi, karşı taraf vatandaşlarına öğrenim imkânı sağlanması, burs temini, kültür merkezlerinin geliştirilmesi gibi bilim, teknik, kültür ve öğrenim alanlarında faaliyetlerde bulunacaklardır.

Tasarının uzun vadeli kalkınma planı yönünden incelenmesi :

Uzun vadeli kalkınma planının temel ilkelerinden biri de, yabancı devletlerle iktisadî ve ticarî ilişkilerimizin kuvvetlendirilmesidir. Kültür alışverişlerinin ülkeler arasındaki sosyal münasebetleri kuvvetlendirmede taşıdığı önem büyüktür. Bu bağların kuvvetlenmesi de İktisadî ve ticarî faaliyetleri geliştirecek zemini oluşturacaktır. Bu bakımdan Irak Cumhuriyeti ile imzalanan bu anlaşma Uzun Vadeli Kalkınma Planı ile uygarlık halindedir.

Tasarının bütçe uygulaması yönünden incelenmesi :

Tasarıya esas anlaşmanın sağlayacağı faydalar yanında, bütçeye getireceği yük bir külfet sayılmamaktadır.

Komşumuz Irak ile aramızda var olan tarihi ve kültürel ilişkileri bir hukukî temele dayandıran işbu anlaşma Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Ankara
Yiğit Köker

Başkanvekili
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Selâhaddin Babüroğlu
Toplantıda bulunamadı.

Sözcü
Zonguldak
Ahmet Demir Yüce

Kâtip
Balıkesir
Raif Eriş

Aydın
Halil Goral
Toplantıda bulunamadı.

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Zeyyat Baykara
Toplantıda bulunamadı.

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Fethi Çelikbaş
Toplantıda bulunamadı.

Erzincan
Niyazi Ünsal
Toplantıda bulunamadı.

Gaziantep
İ. Tevfik Kutlar

Gümüşhane
Ö. Naci Bozkurt

Kahramanmaraş
Adnan Karaküçük

Kars
Y. Ziya Ayrım
Toplantıda bulunamadı.

Kütahya
Ahmet Özmumcu

Tabii Üye
Haydar Tunçkanat

Trabzon
Hasan Güven

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti arasında 25 Nisan 1974 tarihinde imzalanmış bulunan «Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşması» nun onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun onay belgelerinin teati edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti arasında 25 Nisan 1974 tarihinde imzalanmış bulunan «Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti arasında Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşması» nun onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun onay belgelerinin teati edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ EĞİTİM - GENÇLİK VE
SPOR VE KÜLTÜR KOMİSYO-
NUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

*Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cum-
huriyeti Arasında Kültürel ve Bi-
limsel Yardımlaşma Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulundu-
ğuna Dair Kanun Tasarısı.*

MADDE 1. — Millet Meclisi
metninin 1 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi
metninin 2 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi
metninin 3 ncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ, TURİZM VE
TANITMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

*Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cum-
huriyeti Arasında Kültürel ve Bi-
limsel Yardımlaşma Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulundu-
ğuna Dair Kanun Tasarısı.*

MADDE 1. — Millet Meclisi
metninin 1 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi
metninin 2 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi
metninin 3 ncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLAN
KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

*Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cum-
huriyeti Arasında Kültürel ve Bi-
limsel Yardımlaşma Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulundu-
ğuna Dair Kanun Tasarısı.*

MADDE 1. — Millet Meclisi
metninin 1 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi
metninin 2 nci maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi
metninin 3 ncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRAK CUMHURİYETİ ARASINDA KÜLTÜREL VE BİLİMSEL YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti, iki komşu ülke arasında kültür ve uygarlık alanlarında esasen mevcut geleneksel bağları güçlendirmek ve çeşitli kültürel, bilimsel ve teknik işbirliğini geliştirmek amacı ile bir Kültürel ve Bilimsel Yardımlaşma Anlaşması akdine karar vermişler ve aşağıdaki koularda görüş birliğine varmışlardır.

Madde : I

Âkit Taraflar Birleşmiş Milletler Yasası ilkelerine ve karşılık esasına dayanarak çeşitli kültür, öğrenim, eğitim, bilim, teknik ve spor alanlarında işbirliği ile yardımlaşmayı ve anılan alanlarda edindikleri tecrübeler ve kaydettikleri gelişmeler hakkında bilgi teatisini teşvik edeceklerdir.

Madde : II

Âkit Taraflar yekdiğerinin tarihleri, dilleri ve coğrafyalarına ait belgeler üzerinde araştırmalar yapılmasını, kurslar düzenlenmesini ve üniversitelerinde yararlanmak üzere etütler hazırlanmasını kolaylaştıracaklardır.

Madde : III

Âkit Taraflar, karşılık esas ve yürürlükte bulunan mevzuatları çerçevesinde, yekdiğerinin ülkesinde kültür merkezlerinin geliştirilmesine çalışacaklardır.

Madde : IV

Âkit Taraflar okullarında, yekdiğerinin tarih ve coğrafyasının gerçeklere ve bilimsel kıstaslara uygun şekilde okutulması için gayret sarf edeceklerdir.

Madde : V

Âkit Taraflar öğrenim, eğitim, enformasyon, teknik, kültür ve bilim alanlarında ilim adamı, üniversite öğretim üyeleri, araştırmacı, öğretmen, okutman ve uzman mübadelesini teşvik edeceklerdir.

Madde : VI

Âkit Taraflar, yürürlükte olan mevzuatları çerçevesinde, yekdiğerinin emrine burs tahsis edecekler ve karşı taraf vatandaşlarına okulları, yüksekokulları ve üniversitelerinde öğrenimlerini sürdürmeleri imkânını sağlayacaklardır.

Madde : VII

Âkit Taraflar bilimsel, teknik ve kültürel dallarda sergi ve sahne gösterilerini, sanatçı veya sanat grupları arasında ve spor faaliyetlerinde mübadeleyi teşvik ederler, film haftaları tertiplerler.

Madde : VIII

Âkit Taraflar yekdiğerine ait edebî, bilimsel, kültürel ve teknik eserlerin öz dillerine çevrilmesi, yayımlanması ve mübadelesini teşvik edeceklerdir.

Madde : IX

Âkit Taraflar iki ülkedeki eğitim, bilim, kültür, enformasyon, spor, meslek kuruluşları ve kütüphaneler arasında geniş çapta işbirliği ve yardımlaşmayı sağlamaya çalışacaklardır.

Madde : X

Âkit Taraflar, ülkelerindeki spor kulüpleri ve izci kuruluşları arasında karşılıklı ziyaretler düzenlenmesini teşvik edeceklerdir.

Madde : XI

Bu anlaşma maddelerine uygun olarak ayrıntılı ve periyodik uygulama programlarının hazırlanması için, Âkit Tarafların temsilcilerinden teşekkül edecek bir Karma Komisyon kurulacaktır. Bu Komisyon en az iki yılda bir sırası ile Ankara ve Bağdat'ta toplanacaktır.

Madde : XII

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerin Anayasa hükümleri uyarınca tasdik olunduktan sonra, tasdik belgelerini teatisi ile yürürlüğe girecek ve âkitlerden biri tarafından 6 ay önce ihbarla feshedilmedikçe, yürürlükte kalacaktır.

Madde : XIII

Bu Anlaşma, 1946 tarihinde Irak ile Türkiye arasında akdedilmiş bulunan Dostluk ve iyi Komşuluk Anlaşmasına ek 3 sayılı Protokolü yürürlükten kaldıracaktır.

Türkçe ve Arapça dillerinde, aynı derecede geçerli olmak üzere, iki örnek halinde Ankara'da 25 Nisan 1974 tarihinde tanzim ve imza edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına
Dışişleri Bakanı
Turan Güneş

Irak Cumhuriyeti Hükümeti adına
Yüksek Eğitim ve Bilimsel Araştırma Bakanı
Dr. Hisham Al - Shawi

